

ДІЛО

виходить щодня рано

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ
Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. шадн. 143.322.
Адреса для телеграм:
„Діло“ Львів.
Головний Редактор прий-
має від 11—12 год. перед-
полуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРЮЮ:
Місячно 5-00 зол.
Чвертьрічно 15-00 „
Піврічно 30-00 „
Річно 60-00 „
ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці і Канаді,
Франції, Голландії, Бельгії 30 фр. фр.,
Італії 7-50 зол., Німеччині 7-50 зол.,
Швейцарії 8 шв. фр., Чехословач-
чині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Бос-
гарії 7-50 зол., Австрії 7-50 зол.,
Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41.
Друкарні: 29-26.
В СПРАВІ ОГЛОШЕНЬ
ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІ-
СТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА
25 сот.

Політичний виступ станіславівського владики в зеркалі польської преси.

Львів, 25. березня 1931.

Політичний виступ станіславівського владики в обговорюваному нами в попередніх числах „Пастирському Листі“ найшов, як ми це передбачували, роздвоюючо щирий та небувало прихильний відгук у польській пресі. І хоч лист був адресований „до людей доброї волі“ передовсім серед українського громадянства і до того правдоподібно не тільки із станиславівської єпархії, то всеж, як досі видно, найшов він найбільше „людей доброї волі“ покищо серед поляків. Польська преса прийняла політичну програму владики раціона в обійми, витягнула з неї найцінніші для себе і найбільшій для поляків, відповідно приправила своїм сосом і почала ним бити по всіх, розуміється, „небоязливих“, українцях. Основні точки політичної програми владики поставила на почесне місце між власні програмові тези в справі розв'язки українського питання в межах Польщі.

Для нас, без сумніву, найцікавіші голоси львівської польської преси на цю тему, бож вони репрезентують прихильну опінію місцевих, східно-галицьких поляків. Ось саме з цими голосами хочемо нині познайомити наш загал.

Львівська урядова „Газета Львівська“ з 24. березня приносить у справі „Пастирського Листа“ передову статтю під написом „Голос перестороги“. В основу статті лягла теза, що Польща все бажала налагодити польсько-українські взаємини і в тій цілі кількакратно виступала з відповідними пропозиціями. Однак цієї доброї волі польської сторони не хотіла зрозуміти українська сторона. Тому всі польські змагання в цьому напрямі були безуспішні. Виправді і серед українського громадянства були люди, які бажали налагодити відносини і які адали собі докладно справу з положення, то всеж вони не були в силі до нічого довести, бо уступали перед терором непримиримих шовіністичних елементів.

Найпопулярніші і найбільше заслужені українські діячі капітулювали перед тими „очайдухами“, боячись сказати голосно і публічно те, з чого часто сповідалися в довірчому гурті, а саме: що уступливість супроти розхристаного політичного радикалізму веде українське громадянство і цілу його будучину в пропасть.

Щойно на такому підкладі змальована у статті вага виступу станіславівського владики. Цей виступ є, на думку цього урядового шовініста, відважним українців до того, „щоби протиставитись терорі і щоби почати рішучу, будучу працю, щоби творити позитивні морально-політичні цінності, замість дотеперішніх негативних і по суті анархічних“.

Підкреслюючи відвагу станіславівського владики, а якою він висловив свою політичну „віру“ у „Пастирському Листі“, автор кінчить статтю ось якими міркуваннями:

„Чи українці послухають цього викликання? Чи приймають безумисність своєї засадничої опозиції супроти держави, і згідно з власним ерозієм, з власною кращою майбутністю зрозуміють, що без чинної зльовальності, без співпраці з польською суспільністю втратять усе, що досягнули в останніх десятиліттях? Сам достойний автор пастирського листа, адже, розуміє трудності. І тому каже, що зміна на краще є справою часу, справою обов'язку зусиль та праці, — овіної доброю волею. Анекуючи до тієї праці може рахувати на зльовальну співпрацю польської сторони“.

Як бачимо, то львівський офіціоз, арозумівши лист як оферту, на спроби змови щодо зльовальності пропозиції прийшов теж зі сповідаючою офертою, бо з офертою „зльовальної співпраці“ над реалізацією програми повної зльовальності владики, не даючи зі свого боку ніяких конкретних обіцянок ні нахакаів про те, від чого та співпраця залежить, чи, виключно тільки від виснаження польської стороною українських зльовальностей, чи може якими уступками з боку українців.

Орган львівських бебеків „Слово Польсьє“ з дня 26. березня, присвятив теж передову статтю виступові станіслава владики. Стаття має назву: „Ідеологія о. еп. Хомишина“. У статті автор з призначенням підкреслює передовсім ту тезу єпископської політичної орієнтації, в якій говориться про цілковиту неадаптивність та невідготованість українців до власного державного життя, а далі ще й ту, що в інтересах українців є „сильна і забезпечена Польща“, яка боронилась Сх. Галичину від „хмари більшовиків“.

„Можна сказати, читаємо там, що еп. Хомишин — мутатіс мутантіс — є на своєму ґрунті хорунжим ідеології краківської школи, яка теж поручала зльовальність супроти заборчої держави і також хотіла ту державу бачити сильною, бо думала, що поляки, стративши власну державу наслідком внутрішньої анархії, неадаптивні до державного життя, і що в їх власному інтересі лежить, щоби навчитися передовсім слухати влади, хочби й чужої. Те саме каже о. еп. Хомишин: якщо українці з власної вини, наслідком внутрішньої немочі не вміли збудувати власної держави, то частина народу, що опинилась під польською владою, мусить ту владу, хоч вона чужа, прийняти і їй піддатися. Бо нема влади, яка не походила від Бога (а як тоді справа стоїть для катола єпископа з більшовицькою владою? Чи вона від Бога, чи від чорта? — Ред.), і тому, що слід зайняти становище, яке так-так уможливило українському народові його існування та розвій“.

Зазначивши, що владики не зрікається власної державності, автор кінчить статтю такими висновками:

„Еп. Хомишин, осуджуючи протидержавне становище сепаратизму, не пропагує продержавної постави, що випливає з внутрішнього переконання і любові до Польщі, так як формує свої тези у відомій статті голова ББ Голушко, вимагаючи від українців, щоби стали на ґрунті інтегральної приваєжності Сх. Галичини (в ориг. Малопольські) до Польщі і в її величчі, щастю та силі бачили власне щастя і ціль. О. еп. Хомишин, проголошуючи гасло зльовальності, пражає й за коначну умовину чи засіб для осантання українцями власних, окремих цілей, ближче врешті, не означених. Аналізуючи таким чином преміси творжень еп. Хомишина, не хочемо цим ані на хвилю обмежити їх далекогозлого, позитивного значіння, а тільки поставити те значіння у належному світлі об'єктивної дійсності“.

Зі сказаного виходить, що хоч усе те і добре та позитивне, то всеж такі і цього для бебістів замало на те, щоби налагодити українсько-польські відносини в Польщі.

Позитивне становище до виступу станіславівського владики займає і орган львівських епеків „Курер Львовскі“. Він теж приніс у числі з 26. березня ц. р. передову статтю про „Пастирський Лист“. Ствердивши, що „пастирський лист еп. Хомишина є першим від прилучення нашої діяльноти до польської держави ствердженням з боку видатної особистості, що русини (чи згідно з прийнятою о. єпископом, а популярною в руській суспільності, термінологією українці) повинні погодитися з фактом непосліданні

Спробуйте щастя і складайте свої ошадності в Кооперативному Банку „ДНІСТЕР“ у Львові, вул. Руська ч. 20.

на премійну вкладкову книжечку, де крім відсотків можете виграти ще премію за ошадність у висоті від зол. 25—300, залежно від висоти місячних вкладок ошадностей. Найнижча вкладка зол. 5—місячно.

власної державності і з приваєжністю до Польщі“, автор статті пише:

„Не можна було сподіватися, щоби о. еп. Хомишин став на польському становищі або на становищі фантастів зі „Слова Польського“, які, заки почали повторяти молитву за папюматкою, як мусить її повторити четверта бригада за першою, вважали русинів за етнічний відлім нашого народу. Тому-то еп. Хомишин заяв, як мусило бути, руське становище і сама з того становища, з імі добра свого народу висказав правду, якої його земляки або не хотіли видіти, або не важилися публічно висловити... Еп. Хомишин висказав її по мужеськи і по християнськи... Найшов також гострі слова осуду для гайдамацької демагогії і для саботажової акції... Звернувся проти всякої ненависті і висунув гасло згідного співжиття між обома народами“.

Колиж при тій нагоді висунув і деякі заміти проти польської суспільності, то зі свого становища не міг інакше поступити. Особливо важним моментом у листі є пересторога перед протидержавною роботою. В листі виразно підкреслено, що український нарід повинен у своїх змаганнях спиратися на західну культуру, а її може йому дати тільки Польща. Зазначивши це, автор статті висуває таку тезу:

„Ми дивились до точки, яка має вагу не тільки для русинів, але й для нас. Наполею історичною місією супроти територіальних меншостей на Сході є ширення західної культури. З тієї причини і з тисячних інших оглядів, що відносяться до нас, нашим обов'язком у державному житті є опиратися на західних зразках. Такі мілі для санації східні методи не відіграють ролі притягаючої сили, адатної сполти наших молодших братів органічно з польською державою. Якщо не дамо їм того, що їм від нас належить, то є західної культури, то вони будуть воліти пійти за східним товаром просто на схід — без нашого посередництва“.

В останніх словах про східні методи є без сумніву деяка доза слушності. Алеж для елєків ціла суть справи не в тому. Вони навіть цю нагоду використовують зручно тільки в ошадничих цілях. Бо на ділі вони все були за повною асиміляцією українців. Колиж тепер коріють своє становище до того, щоби українців — мовляв — тільки стояти органічно з Польщею, то цей метафоричний їх вислів знові покривається з побаяннями бебеків, відволеними недально у статті Голушка. Отже ціль одна, тільки засоби інші. А пастирський лист станіслава владики використовують вони на те, щоби довести, що мовляв, їх засоби, навіть на думку укр. владики, кращі від бебістичних.

— 0 —

Розправа проти б. посла Івана Ліщинського.

Дня 28. березня ц. р. відбулась перед судом окружним в Рівні карма розправа проти б. посла Івана Ліщинського, обжалованого з арт. 129. і 154. рос. карн. код. Цих злочинів має б. посол Ліщинський допуститися змистом промо-ви, виголошеної дня 13. квітня 1930 р., в селі Сінцяхах адолбунівського повіту. Акт обвинувачення закінчає в Ліщинському, що промова бо-

го була підбурююча і вполювала в умах учасників готовність до замахів на устрій і цілість польської держави, м. ін. словами: „Польський уряд не українську кров, адрає з українців величезні податки, а в заміну за те не дає їм нічого“ і т. п.

Оборону посла Ліщинського обирає посол д-р Степан Білик.

Останнє слово до бюджету.

Промова посла Остапа Луцького, виступлена дня 21. березня н. р. на публічному засіданні союму при ІІІ. читанні бюджету.

Високий Союме! Кінчається бюджетова сесія, стоїмо перед остаточною ухваленням бюджету. Український Клуб чалить уже в генеральні дебати, яке його становище до бюджету. Вважаємо, що пропозиції бюджету взагалі перешкоджають платині силі населення і не стоїть у ніякому адекватному відношенню до живих господарських сил в країні. Він спеціально тяжить на українському населенні, бо віні можемо вже надивитися ствердити, що околиці, замішані більшістю українського населення, околиці найбільше світовою війною винищені з природи річчю вимагають якнайбільшої опіки, — ці саме околиці і саме це населення витягається під податковою системою і під спеціальним виконанням податкових законів, ще гірше, ніж решта держави (голос: „неправда“). Так воно є. Скіла Галичина, як пише „Хвіля“, отже три підденно-східні воєводства йдуть на чолі у ділянці екзекуційних коштів, які доходять у нас до 8-ти мільйонів. Ці воєводства йдуть зі своїми екзекуційними коштами та відсотками від старих податків на чолі всіх скарбових палат у Польщі (глас). Те саме діється нині з безпосередніми податками. На одного мешканця приходять у нас 25 зол., коли нині у промислових воєводствах 30 зол. Ця система виконання тих податкових законів паде особливим тягарем на українське населення.

Як ті податки стягаються у нас, маю на це приклади. З огляду на величезну економічну біду, яка панує на східних і південно-східних асмах, борониться наше населення при допомозі організації хліборобських кооператив. Погляньмо, в який спосіб пишуться у нас ті кооперативи при стяганні податків! У багачському повіті маємо тридцять кілька різних кооператив. У приписаному річчю вони складають звітання про свій дохід і прокладають білясик і звітні з загальних зборів, які ці білясики затвердили, та прокладають на жалання скарбових палат у приписаному річчю всі свої книги, щоб доказати, який був справжній дохід з тих кооператив у минулому році. Книжки лежать два місяці в уряді і що акції діється? Скарбовий уряд вважає, що воєводи не дістав усіх інформацій та визначає для всіх кооператив дохідний податок цілком довільно. Спершу устійкою прибутки, в той спосіб, що хоча вони — понад усіх сумнівів стверджені — були фактично такі, що ніяка кооператива не була оподаткована, то проте уряд зовсім довільно визначає їм їхні прибутки та обтяжує їх податками у висоті понад 10.000 зол. Крім цього покарано ті кооперативи ще в спеціальній карі, за те, що будинок скарбовий уряд не отримав ще всіх висновків, яких ніколи не ждав, у висоті 2.800 зол. Такий податок на ті кооперативи і та нічим не

умотивована кара є рівнозначні з їх фінансним знищенням.

Таких фактів я міг би навести більше. Це не якийсь один виключений приклад, це систематичне нищення героїської праці народу, який остаточно хоче власними силами оборонитися перед тою жахливою нуждою. Видигнено проти нас у цьому часі заклад, що вономо з державними монополіями, тому, що організуємо протинакоплення абетивенцію. Але з другого боку, коли ціла наша кооператива старалася дістати концесії, хоч би нпр. тільки на дрібну прожарку тютюну, то в ті нечисленні концесії, які ми отримали, масово в останньому часі відбирають нам. Також, коли річ іде про концесії на туртову прожарку соли, які мають тепер заступити свадли соли, то впливові чинники і власті заявляють нам, що прийшов момент відібрати українській кооперативі, яка завсідні всі умови у зв'язку з дотеперішніми концесіями виконувала без закладу, — і тих кілька гуртівень та на будуче не давати їм в ніякому випадку концесії на склад соли (переривання)... Але тютюну вам не відібрали і в той спосіб податків на вас не накладають. Ніде у вас нема таких випадків, які діються у нас масово на Поліссі і Волині, що не можна відбутися зборів кооператив без спеціального дозволу, що не можна перевести загальних зборів ані уладити відгук, бо завсідні пайдуться якісь причини, які до цього не допустять. Деякі державні підприємства, щодо яких ми зрештою згідні в тому, щоб їх не розбудовувати, ліквідуються на нашій території, нпр. саліни. Наше населення, чи то верства робітничі зайняті у тих салінах, чи то люди, що користають зі саліни, свільно занепокоєні розпочатком і заповідною дальшою ліквідацією саліни...

Маршал (перериває): „Пан посол занадто відбігає від теми від поправок-свадлу.“

Пос. Луцький: Становище поодиноких влюбів до бюджету залежне також і від господарських і від політичних моментів, бо бюджет є найважливішим інструментом державної політики.

З огляду на те, що політична лінія, яка закінчилася великою трагедією на наших землях, т. зв. пацифікацією, ведена в дальше в іншій формі, а саме у формі масового розв'язування українських товариств; з огляду на те, що взагалі в цілій тій політиці нічого не змінилось, що маємо нині повіти, в яких в останніх часах масово розв'язуються всі товариства. Інколи по кількох тисячах товариств за одним махом: як такий з мериторичних оглядів, що цей бюджет не стоїть у ніякому адекватному відношенні до господарських сил населення, — не можемо згодитися на пропозиції нам бюджет. Уряд, на жаль, до цього хоче зійти з дороги дотеперішньої по-

Odol

незрівняна пода до уст

літики супроти нас, в якій ми старалися усім способом його авести, — тому наш Клуб займає до бюджету таке становище, що ані за бюджет, ані за політику, з бюджетом зв'язану, не може нести ніякої відповідальності. Перестерігаємо перед дальшим веденням тої політики, тому, що наслідки того всього, що нині діється, будуть такі, що заявляємо вже тепер, що не можемо вжити за те відповідальності.

З польської преси.

Молодечі викиляси старого „Часу“.

Вчора подали ми зразок тої енергії, яку проявляє краківський „Курерок“ у виконанні наказу згори про вироблення „атмосфери довіри і співпраці“ поміж польським і українським табором. „Курерок“ довго не морочив собі голови, як таку штудерну штуку втяти. Просто перечеркнув всіх українців, а ті мізерні рештки, які після тої куреркової масакри залишилися, назвав гайдамаками чистокровного німецького походження, які дихають „на креслах“ імпортованим берлінським повітрям. У висновках подав поради, як найлекше тих гайдамацьких нащадків позбутися.

Але на таке становище може дозволити собі лише „Курерок“, який має у своїй редакції аж двох санацийних послів. Старенький „Час“, хоча теж санацийний, мусів уже виступити скромніше і делікатніше. Все таки і він, як дисциплінований член санацийного табору, не міг не взяти солідарної участі у тому поході, який повелі і краківський „Курерок“ і львівське „Слово Польське“ — проти заст. голови ББ. і голови соймової групи санацийних парламентарів, п. Тадея Голука. І справді: реферуємий відомою статтю п. Голука з „Газети Польської“ краківський „Час“ дозволив і собі так спрепарувати освітлення тої статті, такими заосмотрив її коментарями, що фактично заосмотрив п. Голука не менше документно, ніж два інші згадані його комбатанти.

Передовсім „Час“ категорично відкинув українську національну термінологію, з апетітністю, питомою людям, хворим на старечу немін, уживаючи терміну „руси“ і „русини“. Опісля дав доказ такої зорієнтованості у нинішніх українських відносинах, як напр. у відносинах з уласів чи каврів (вибачайте: про ці екзотичні

ФЕЙЛЕТОН „ЛІДА“ З ДНЯ 27. БЕРЕЗНЯ 1931.

МИХАЙЛО ДРАГАН.

Мистецька творчість П. Холодного.

(З нагоди посмертної виставки.)

Коли відродження української літератури почалося уже при кінці XVIII. в. — то на полі українського мистецтва ще довго було тихо. Лише тут і там виростає одиниці, що не раз досить високо відбивались від рівня ремесла і звичайно відставали від рідного ґрунту, бо мистецькі потреби народу ще довгі часи задоволювало ремесло. Одиниці ті не були настільки сильні, щоб спрямувати розанток українського мистецтва знову на шлях, яким воно йшло довгі віки і з якого вибили його обставини, що зруйнували українську державність, а в парі з нею самостійну культурно-національну творчість народу.

Загубився зв'язок із світими традиціями українського мистецтва XVI. і XVII. віків і силою факту актуальні потреби мусіло заспокоювати ремесло, а вибагливі чужий імпорт. Щойно при кінці XIX. і на початку XX. в. з ростом української культури нарізла свідомість, що імпортоване мистецтво, хоч як високо воно й стояло би, в суті річчю лишиться чужим культурним добром, зродженим не для своїх рідних потреб української культури. Чуже мистецтво при сприятливих умовах державної сили почало тяжіти на організмі молодого відродженого української культури, в якій зроджувалася шораз сильніша потреба висловитися також у мистецтві у власній формі, близькій вимогам тої культури.

Та тоді, як у нас був застій, світове мистецтво пішло стомиляськими кроками вперед і щоб

не лишитися позаду, треба було його здоганяти. І в новім українським мистецтві одна група мистців станула на становищі, що шкода трити час на порпання в старовині, бо нові часи вимагають нових форм і та група пішла в ногу з європейським мистецтвом, переходячи в парі з ним усі бурхливі зміни боротьби за новітній мистецький вислів нових живих потреб.

Інша група поставилася компромісово до тих питань. Правда, треба було не лишитися позаду, але всі ті нові форми треба пустити через фільтр української мистецької традиції, щоб тим способом еволюційно алуцити нові мистецькі надбання в організм української культури. До тих других належав і Петро Холодний.

Та погодити забути традиції з новими потребами і новими мистецькими формами це не така легка справа. І в творчості П. Холодного, яка йшла весь час у боротьбі за свій стиль і зміст, переагала раз традиція, а другий новітній форма. Внаслідок того праці Холодного розпадаються на дві групи. Одні стоять у згоді з новими мистецькими напрямками, другі збудовані на підставі старої візантійсько-української традиції. І коли перші назагал розмірно небогато вносять нового до скарбниці української мистецької культури, — то другі це справді дуже вартісні спроби на шляху відродження українського мистецтва, а деякі з них як напр. „Ой у полі жито...“, „Капля Духовної Семінарії“, „Гріб Господній“ та кілька вітражів, це просто незрівняні речі.

Називаю їх спробами, бо питання форм українського мистецтва ще довго буде відкритим. Неодна проба ще мусить бути зроблена, щоб українське мистецтво здобуло самостійний вислів свого нового мистецького світогляду, який покищо може навіть ще не існує.

Ніхто сказати не може, що шлях П. Холодного це саме той шлях, на який неминує му-

сять ступити всі, — але праці Холодного допоможуть кожному, хто буде боротися за самостійний вислів українського мистецтва, здобувати скоріше та певніше напрямки в праці. Кожний слідуєчий мистець не буде ходити в темряві маніями, маючи в тому напрямі опору в сильній спробі П. Холодного.

І чи ми признаємо, чи не признаємо рашію тому повороту мистців до минулого, — то все таки з творів П. Холодного ми на нас не мертвою копією пережитих мистецьких категорій, а справжнім новочасним духом у синтетичній формі старих українських традицій і нових змагань. У пошукуванні затраченої мистецької душі народу П. Холодний заняв виключне місце, бо ступив на той шлях зовсім оригінально. Спроби Модеста Сосенки були йому невідомі. Шлях, на який він ступив уважав за єдиний, „щоб зробити ту роботу, яку провадили всі попередні покоління, а власне передати свою добу через свою душу, а зробити так, щоб — як і в них — зоставав зв'язок між сучасним і попередніми часами, коли пророблено гігантську роботу і пророблено добре.“

Тепер у час політичного відродження нації, у час, коли західне мистецтво вже не має такої експансії і само шукає свіжого крові для дальшого розвитку й охоче бере її з Сходу, — ми властиво не маємо іншого, кращого виходу, як іти дорогою, по якій вже йшли раніше.

Це слова самого П. Холодного в „XXV. літню Національного Музею“ („Відповідь на запит“).

Отже не диво, що Нац. Музей зі своїми іконними скарбами відіграв у творчості П. Холодного величезну роль. Всі свої мистецькі креслі для каплиці Духовної Семінарії та Волинської церкви, опер він на докладних і довгих студіях у музею.

(Довідається буде)

підприєм у редакції „Часу“ може є краді занадто, бо вона, як відомо, має за співробітників у ченя професорів від усякої екзотики. Перелік „Часу“ не уявляє собі напр., що поміж нинішніми часами й тими, в яких він міг стрічати українських провідників в кулоарах віденського парламенту, зайшли якінебудь зміни. Закладаючи українцям брак „змісту реальності“ — сам проявляє той зміст у сміхотворний спосіб.

„Хто знає ментальність українських („руських“ — Ред.) політиків старого покоління, які є діяльні у Сх. Галичині (?!) — Ред.), мусить знати, що їм зовсім не достает змісту дійсності, що вони керуються завжди ще утопічними ідеями про якусь самостійну Галичину і що у відношенні до поляків не розуміють нічого, крім ненависті. З людьми так настроєними, які на переїзді оглядаються то на Берлін то на Москву (?), порозуміння неможливе. І ніс до покоління, виховане ще в австрійському періоді, якого велика частина перебуває арештою на еміграції (?!) — мусить цілком зійти з поля, щоб польсько-руська угода могла стати реальним поняттям.“

Описая обурюється на „відкинування себе до Лиги Націй, бо воно ділає на польське громадянство, як провокація...“

— Взагалі цікавий той „Час“. Помістив, було, на передовому місці гарні і розумні статті А. Бохенського, на те, щоб негайно потім його адезавувати, займаючи до проблеми польсько-українських взаємин цілком протилежне становище, похваляючи „паніфікацію“ і т. д. Це не перешкоджувало „Часові“ за якийсь час знову надрукувати дві статті того ж п. А. Бохенського, — що правда цим разом вже лише як дискусійні, — та вкороті після того повернути на свої „старі позиції“. Виходить, що бувають у „Часі“ якісь „люцида інтервалы“, блискавки від часу до часу якесь краща думка, але це діється рідко та триває одну мить. Кажуть, що це тому, щоб „занадто“ не різнитися від свого сусіда, „Курерка“, який — мовляв, — знає краще, як у варшавській траві пишити. Справді дуже прикра і незавидна ролля стояти все під загрозою здистансування „Курерком“! Але неже взагалі хтонебудь може цьому останньому дотримати кроку?!

— 0 —

З уваги на те, що всі делегати дістали задалегідь друковане повідомлення з діяльності Т-ва, з яким мали нагоду познайомитись, проф. Даниш поставив внесення, аби влітку викласти повідомлення Контрольної Комісії. Після прийняття цього внесення пропозиція повідомлення Контрольної Комісії інсп. Стержон, що поставив внесення, аби Заг. Збори приналежали рахунок замкнення Т-ва за рр. 1928—1929 і 1929—1930.

З черги п. Лев Ясінчук виступив реферат про 50-ліття „Рідної Школи“. Реферат цей, оброблений і щодо змісту і щодо форми дуже добре, зробив на слухачів помітне враження. Думавмо, що цей реферат повинен бути друком, тому змісту його не подаємо.

Після прийняття до відома повідомлення верифікаційної комісії Збори приступили до дискусії над повідомленням з діяльності Т-ва. В цій дискусії, що в загальному була наскрізь різва, промовляло кільканадцять делегатів, які порушили багато актуальних справ. Тут відмітимо виступ представника студентства п. Біляка, д-ра Макарюшки, п. Волошка, студ. Витвицького, п. Герасимовича, п. Павликовської, п. Ціпановської, проф. Бурка, сел. Вахуловича, проф. Гриневецького, проф. Цісика, п. Березовського, сел. Струмицького, д-ра Воробця, п. Олексина, о. Ганаса, проф. Демчука, д-ра Степана Булака, п. Федорчакової, студ. Янова, інж. Дутки й ін. Поодинокі промови багато уваги присвятили незвичайному положенню різношкільного учительства і потреби унормування його службових відносин, справі дошкільного виховання, справі придбання фондів на розбудову Т-ва, справі гідного відсвяткування ювілею Т-ва і т. д. Деякі промови (сел. Вахулович з Чернілави, студ. Витвицький і студ. Янів) виступали менше або більше різко проти відомого становища еп. Хомишина, яке він займає супроти „Р. Школи“, деякі знов, як о. Ганаса, інж. Дутка, старалися те становище виправдати. В цій справі (як і в інших) застав внаслідок голова Т-ва д-р. Кокоруд, яке Збори прийняли до відома.

В часі дискусії на внесення п. Л. Ясінчука Збори вибрали резолюційну комісію у складі пп.: Ющипина, Герасимовича, Струтинського, Витвицького і Бурка, на те, щоб вона впорядкувала і приготувала до ухвали всі поставлені резолюції.

Після ухвалення абсолютної уступаючи Головні Раді приступили Збори до вибору нової Управи Т-ва. На внесення комісії-матки,

Ювілейний Зїзд „Рідної Школи“.

Отворення Зборів. — Дві важні справи. — Абсолюторії. — Вибір нової Управи.

Львів, 25. березня 1931.

Звичайний Загальний Зїзд „Рідної Школи“ з 50-ліття її оснування відбувся нині, 25. березня, в салі Ремієнної Палати при участі 167 умандатованих делегатів. Кругом з цілого краю Поватим явилось багато гостей, які зайняли місця на галерії. За президентальним столом зайняли місця: голова Т-ва д-р. Ілля Кокоруд, заст. голови о. містрат Бааук і секретар Т-ва д-р М. Ковалевський. При окремому столі зайняли місця представники української преси. При іншому, меншому — два представники влади.

Отворив Збори святочною промовою голова Т-ва д-р. І. Кокоруд, що повитав присутніх, а описав загалом теплими словами тих визначніших різношкільних діячів, що померли від часу попередніх Загальних Зборів по нинішній день. Цієї часті промови присутні вислухали стоячи. Потім голова похитав на секретарів пп. Ставлячого Степана, Паладійчука Романа і Мацка Олександра.

Після того голова Т-ва спинився дещо ширше на двох справах, які він уважав за вказане спеціально піднести. Перша справа — це вага рідної школи у вихованні молодого покоління, до чого треба не тільки великої ідейності й активності нашого громадянства, але й немалої його жертвенності. В цьому році, що є для „Р. Ш.“ роком ювілейним, слід усім піддержати „Р. Ш.“ якнайінтенсивніше, бо — поминувши всі інші її завдання — треба відрити ювілейний фонд на будову промислової школи у Львові. Друга справа, порушена головою, дотичилась Кругів „Р. Ш.“, які в цьому році слід оснувати в кожній нашій громаді. Круги поширять

Реферат Л. Ясінчука. — Дискусія. — Ухвалення Ухвалення резолюцій. — Закінчення.

усюди ідеї „Р. Ш.“, занталізують справу, придбають „Р. Ш.“ нових членів і збільшать жертвенність українського громадянства на потреби нашого шкільництва.

При кінці д-р. Кокоруд зложив привільну подяку всім жертводавцям, зокремаж Митрополитову Ординаріатові, що в цьому році зложив ок. 40.000 зол. на „Р. Ш.“. В дальшому подякував різношкільному учительству за його велику й ідейну працю, роземному судові під проволком д-ра К. Панківського за шастяне поладнання кількох справ і українській пресі за щирі підтримку.

Після того на внесення д-ра Ваня з Золочева Збори ухвалили передати привіт митр. Шептицькому й одинокому з живих членів основників Т-ва о. Олександрові Стефановичеві. З цією метою вибрано делегацію у складі пп.: В. Пелевича, о. Навроцького і д-ра Ваня. Делегація ця, з уваги на надуку митрополита, зложила йому привітання письменно; а що в міжчасі о. Стефанович явився особисто на салі, то Збори повитали його бурхливими оплесками, при чому відповів промовою виступив голова Т-ва, на що відповів коротко о. Стефанович, бажаючи заслуженому Т-ву якнайкращого розвитку в майбутньому.

З черги вибрано комісію-матку у складі: о. д-р Юрик (Золочів), проф. Даниш (Станиславів), проф. Н. Гіряк (Тернопіль), М. Колелзінський (Львів), М. Струтинський (Львів), А. Домбровський (Львів), проф. С. Глушко (Рогатин). — Одночасно Збори вибрали також верифікаційну комісію, до якої увійшли пп.: Воробець, Похмурський, Бас, Бартош і Витвицький.

ФЕБЛЕТОН „ДІЛА“ З ДНЯ 27. БЕРЕЗНЯ 1931.

МИХ. РУДНИЦЬКИЙ.

Поет американської самоощуки.

Лавреат Нобля Сінклер Льюїс.

Американська телеграфічна агенція пустила через море звістку: Теодор Драйзер ударив прилюдно у лице Сінклера Льюїса. Кандидат на нагороду Нобля вдарив свого суперника, нагородженого, — учителя — учня, який в офіційній промові на стокгольмській Академії дня 12. грудня 1930 р. сказав про Драйзера:

„Той письменник ходить власними шляхами і під цим оглядом перевищає всіх інших американських письменників. Загалом непримітний, часто поонерний, Драйзер покинув шлях вікторіанської говільської ідилії, стриманості й чепурності, що досі живе в американських головах, щоб прокладати шлях непокінченості й жагучій любови життя. Без його літературної праці ніхто з нас, не зважився би, без риска не покласти за грати, змалювати життя в усій його красі та жаху.“

Політики між двома такими безчиннями може нагоду для фейлетону про Льюїса? Від мислів питаю себе: „Кого може цікавити в нас лавреат Нобля, американська література, ще й невдалий Льюїс?“ Ні, таки може. Льюїс описує в своїх повістях неідеальний ідеал, про який мріємо роками, ми діти XX. віку: долларові бізнеси, власні авта, домашній комфорт, насолоди клубів, коктейлів і далеких подорожей. Отже писати про нього таки можна.

Минуло кілька місяців від призначення останньої нагороди Нобля за літературу. І цього року, як минулих, була вона несподіванкою. Лавреата Сінклера Льюїса змішувала преса з Антоном Сінклером — імя одного із прізвисьм другого.

Із Льюїса знали „Бєбіта“, і то тільки ті, що мали сміливість перебитися через таке томище. Інші його повісті почали шойно перекладати. Кілька місяців не є мало, щоб зїсти 12-томного Льюїса. Знаємо із його прилюдних признань, що він пише в усякій обстановці та порі, скрізь, де є тільки місце на каламар, папір і лікті. Цей журналістичний поспіх робить його повісті таки трохи за довгими для доби, в якій маємо так мало часу.

Сінклер Льюїс — людина молода, 42-літня — вишок між Ноблевими лавреатами. Американці замало роблять кар'єру; навіть, коли є письменниками заробляють сотні тисяч: наслідують пером швидко своїх авт.

Киньмо оком на портрет лавреата; типовий американець: трохи спортсмен, трохи промисловець, трохи змучений комівояжер, з вигляду між 40 і 70 роком життя. Із довгим носом, лисавий, недбайливо одягнений, — з офіційною американською усмішкою, що подобає на гримасу. Син і внук сільських лікарів. Його життєпис — як він каже — „незамітний“. Послухайте, що значить це слово: школа з нормальним успіхом і нормальною програмою праці, до якої належить спорт (купіль, м'яч і гасківа в літі, лови на качки в осені, ховані в лесі в зимі). Та є вже й натяки на майбутнього письменника — пристрасть до книжок (влюблені: Дікенс, Скот, Ірвінг).

У гімназії вже нахил до віршів: розкуйовдано-романтичних. Після університету в Ель їде до газети, відтак видає журнал і стає літературним дорадником видавців. Після цього спробує стати — портіером у великій готелі (перспектива кар'єри себто грошей!), але невдачна; по дорож до Панамі, де будують канал, — „зайцем“ (без білету). Півтора року в Каліфорнії за позичені гроші, над берегом моря. Перші статті в газетах у Сан-Франциско. Від 1910—15 видає у Нью Йорку: хоче добути гроші рекламною оголошеннями, а здобуває тільки жінку. З великими труднощами пише свої дві перші повісті „Наш пан Рен“ і „Сідами сокола“.

Критика навіть не звернула на них уваги. Публика ще менше. Зате якесь від руки написане гумореска, до якої Льюїс сам нині не хоче признатись, дає йому гроші. Від 1915 — мандри: залізницею, авто, кораблем, пішки. Сінклер Льюїс має цю модерну недугу, спільну з великими відкритими мислителями — нервовими жілками. За 11 і пів літ найдовше висидів на однім місці 9 місяців — у Лондоні. Америку зїздив здох і поперек авто, Європу знає від Севіла до Атен. А тепер мріє про Індію, Яву, Японію... Чому? Бо, як сам каже, він не має нікої уяви і мусить невпинно розбуджувати її новими краєвидами та обличчями, зовнішніми спонуками.

Як на заможенного американця, то це називається „пересічний“ життєпис. У нас такого обходисвіта вважали би чудом природи й вибращем долі.

І Сінклер є вибращем долі; бо його не можна вважати чудом навіть в американській літературі. Тільки талант, без бланків великої індивідуальності. (Продовження буде.)

Між проданими предметами була порцелянова севська ваза, дарунок королеви Марії Антоїни для імператриці, кристалінні вази з монограмми й гобеліни з XVII віку.

— Є ще подонені з війни. До Різенгебурге, як повідомляв берлінська преса, вернувся з російського полону Карло Кнаппе. Він досі був на Сибірі, на каторжних роботах. Залишився там як військовий полонений і не мав змоги вернутися. Його два товариші лишилися там надалі. Він від них листи до рідні, але на кордоні відібрав йому їх.

— Святина Ероса. Професорові американської школи Броняр удалося відкрити на західній стоні Акрополя підземні руїни якоїсь святини. Броняр твердить, що ця святина присвячена Еросові. Коли скінчить розкопки, покаже це.

— Райнгарт Іде до Москви. Підчас свого побуту в Ризі, Райнгарт розмовляв із представниками радянського уряду на тему виступів свого театру в СРСР. Він має намір виставити в Москві в „Камернім театрі“ одну пєсу, та яку, досі невідомо. Контракт уже підписаний. Тепер Райнгарт ставить зовсім по новому в Стокгольмі „Орфея в пеклі“. Звідтіля Іде в Ригу в „Лідиком“, а відтак до Москви.

— Шаслива мати. Одна еспанська селянка вродила цими днями відразу п'ятеро дітей. Три роки тому вона мала трійняки.

— Троцький був агентом австрійської поліції. Відомий російський історик і діяч Бурцев, який викрив провокаційну роллю Азефа і вивинив справу Кутепова, у розмові з редактором „Н. В. Журнала“ заявив, що має певні докази на те, що Лейба-Бронштайн Троцький, перебуваючи 1911—14 років на еміграції, був на услугах австрійської поліції. За роботу тайного агента, що інформував австрійську владу про Росію, діставав місячно 300 корон та численні додатки. Так само Раковський був тоді австрійським тайним агентом для справ Балкану. Цю тайну мав виявити Григорій Алексієвський, який тоді мешкав у Відні разом з Троцьким, а тепер є його крайнім ворогом. Ця новинка появилася уже в цілій європейській пресі і цікаве, що на те сказав б. диктатор СРСР. Троцький.

3 театру.

„Молода Кров“ В. Винниченка в Луцьку.

15. березня ц. р. в Луцькому міському театрі була виставлена на дохід української ліквідації місцевих аматорських гуртків під режисурою б. директора державних театрів а. Ораз й при участі його дружини артистки а. Орлової пєса В. Винниченка „Молода Кров“. З огляду як на саму пєсу, так і на небуденну постанову її, варто сказати про цю виставу трохи більше, ніж про звичайні аматорські вистави.

„Молода Кров“ не занадто сценічна пєса: бракує їй руху, якого вимагає сучасне сценічне мистецтво, а головне — ясної провідної ідеї. Цей брак причиняє немало клопоту режисерам. „Дворянська“ половина дієвих осіб — зрозуміла, типова, з ознаками деякої дегенерації, з своїми становними турботами, умовами життя (включно до півня, мук і псів), забобонами, померклого „вірою в науку“ і значно глибшою — з знахорів (Морочинська). А друга половина — селяни? Кого вони мають „репрезентувати“ в пєсі — селянство взагалі? куркулів? чи просто відлам селянства, позбавлений всього святого, світлого? В першому випадку пєса булаб карикатурою на селянство. Між іншим ця карикатурність і стримує режисерів від виставлення цієї пєси. І напевно ніхто з них не відважиться би виставити її для селян, щоб не образити їх.

В цій пєсі Винниченко з його соціальними поглядами побив самого себе: вивів на сцену все, що є найгіршого в селянстві і осмінив те, що ідеалізують навіть представники інтелігенції (поезія і краса побуту). В цій маємо: грабунок братом брата, захлапність, розпусту дітей, шантаж, пияцтво, темраву, дикунство й хуліганство парубків.

Що-ж до постанови „Молодої Крови“ а. Оразом, то треба з приємністю відмітити велику працю й продуманість до дрібниць: знання артистами своїх ролей (звук взагалі для аматорів), декорация (можлива в наших умовах), реквізит, костюми (відповідні зміни в різних діях; дуже добрі національні, особливо жіночі). Одно ж бо можна висловити побажання (всім режисерам і артистам взагалі): не робити без винятку з українських парубків — хуліганів, а дієчат — різких, відланих істот, а з баб — відьм.

Театр був виповнений публікою майже до краю. Це свідчить, що добра, хоча б аматорська гра може знайти в Луцьку ґрунт для існування постійного аматорського театру (12 вистав на рік шоймайменше забезпечено). Чи не добре би було, якби так обидва наші драматичні гурти об'єдналися в один? Треба налягати.

що наші старші громадяни, після цілковито вдалої вистави „Молодої Крови“ не будуть в майбутньому забувати за сцену, тим більше, що кіно, як помічається, починає переїдатися.

О. В.

3 судової салі.

ДРУГІЙ ДЕНЬ РОЗПРАВИ ЗА ПІДПАЛИ.

Дня 25. п. м. у процесі Святослава Рудого і його товаришів візнавав суддя в Бібрі Вітнер про спосіб переслухання підсудних. Цей свідок візнав, що підсудний Василік признався до всього без примусу і без підсудування йому думок чи пролив. Василік признався, що належав до О. У. Н., але до підпалу признався тільки у поліції, а в суді відкидав ці візнання, і говорив, що признався до підпалу лише зі страху перед побоями на поліції.

Підсудний М. Василік вияснює, що коли його цї суддя переслухував у Бібрі, то при тім був присутній той поліціант, який його найбільше бив (Павловський) і тому він боявся признавати, що його били, бо підозрівав, що його завернуть на поліцію.

Свід суддя Вітнер доказує, що Василіка ніхто не міг бити. бо він не бачив жадних салів побой, а колиб був бачив, то був би вислав Василіка до лікарів і наказав слідство в тій справі. Суддя Вітнер не вірить, щоб поліціант міг когось бити, бо за те міг би втратити хліб.

Оборонець д-р Шугевич притягує, що в Луцьку і в інших містах поліціанти били в'язнів, і не боялися того, що втратять хліб.

Свід Сотер Островський, виводячи поліції візнав, що він провадив слідство в справі підпалу в Баківцях. Підсудний Василік добровільно признався, що належить до О. У. Н., яка є подібна до О. У. В. О. та що до тієї організації втягнув його Книш і Рудий та якийсь Чорний. Василік подав поліції адресу Книша і Рудого після чого їх арештовано. Чорний (Бараника) не вдалось найти. Рудий, намовляючи Василіка вступити до О. У. Н. говорив, що ця організація має на меті палити фільварки, щоб поляки втікли зі Сх. Галичини. Василік оповів також поліції, в якій спосіб вони підпалити стирги в Баківцях. Свідок твердить, що Василіка ніхто не бив і навіть паличем не торкнув. Коли Василіка хотіли сконфронтувати з Рудим і Книшем, то Василік зі слівками в очах просив: „Не конфронтуйте мене, бо ви знаєте, яка в УВО. Вона мене убіє і мою родину вимордує за те, що я виліз, хто палив стирги“. Інші підсудні до нічого не хотіли признаватися. Рудий не сказав ані слова про підпал. Бєгота також заперечив усе, як і інші арештовані, тільки Крупа признався, що Рудий намовляв його вступити до О. У. Н., але він не згодився.

Підсудний Василік, сконфронтований зі свідком Островським доказує, що Островський казав його бити, роздягати і що коли його били, цей свідок був у другій кімнаті. Свідок сміється і каже, що все це „буяла“.

Предсідник трибуналу висловлює здивування, що всі саботажники перед судом оповідають про побиття на поліції в однаковий спосіб: все згадується коц закинений на голову, роздягнення до нага, биття в п'яти, так начеб було можливо, щоб всі поліціанти однаково били, і у Львові і в Бібрі і всюди.

Підсудний Шевчук: На це моглаб відповідати хіба поліція, бо це її патентований спосіб биття.

Далі на запит д-ра Шевчука свідок повелі візнав, що підсудний Василік таксамо признався, що він і Рудий підпалити стирги в сєдах Волове і Стрілєсах, докладно описав спосіб того підпалу так, як і в Баківцях, хоч слідство доказало, що винніші підсудні навіть не були у Воловіні ні Стрілєсах, отже видно, що і візнання в справі Баківцєв видумані зі страху перед побоями.

Підсудний Василік доказує, що все, що говорив свідок, є неправдою, бо його ніхто не хотів конфронтувати з Рудим і він зовсім не просив, щоб його не конфронтували.

Підсудний В. М. Книш твердить, що свідок Островський його майже не переслухував, тільки казав відповісти на поставлені питання, погрожував при тім та кричав: „А... твої мати, як не візнаєш, то ми тебе примусимо“.

Оборонці д-р Старосольський і д-р Гамкевич виказують протиріччя в візнаннях свідка. Тут проголошено перерву.

Після перерви візнав повітовий командант поліції в Бібрі Казимир Баля, який перевелити ревізію в підсудного Василіка, візнав те саме, що і його попередник. Свідок доказує, що Василік признався до всього добровільно.

Підсудний Василік сконфронтований зі свідком рішуче твердить, що командант Баля був присутній тоді, як його поліціанти роздягали для биття і бачив, як його побитого цинпродити в третю кімнату.

Свідок сміється, азвигав раменами і пале, що все це підума.

Свід Доскочинський, поліціант з Бібрі візнав, що Василік признався перед ним, що палив стирги не лиш в Баківцях, але і в Стрілєсах та у Воловіні. Свідок не бачив, щоб Василіка хтось бив.

Обвинувачений Василік знова твердить, що коли його побитого цинпродити в кімнату, то Доскочинський говорив з ним і бачив побитого. Свідок каже, що і не чув про побой.

Свідок Келлер, командант поліції в Бібрі візнав те саме, що його попередник, поліціант свідок.

Затра можна сподіватися присуду.

ПІД ЗАКИДОМ ДЕРЖАВНОЇ ЗРАДИ І ПІДПАЛУ.

В дні 16., 17. і 18. березня відбулися дві карні розправи перед окружним судом в Бережанах як судом присяжних, а то: проти Мартіна Мишишина і Миколи Волощука, господарів із Шумлян за злочин головної зради, підпазу, намаганого вбивства та наклонювання до підпалу, а проти Павла Шаюка с. Дмитра і Павла Шаюка с. Василя з Гнильча, пов. Підгайці, обвинувачених у злочині підпазу.

Перша справа тревала два дні, а після переведеної розправи суд присяжних питання щодо головної зради заперечив відносно обвинувачених Мишишина і Волощука 9 і 10 голосами, питання відносно підпазу і намаганого вбивства щодо обох обвинувачених заперечив 12 голосами, а питання щодо наклонювання до підпазу заперечено 8 і 10 голосами.

Трибунал, у склад якого входив як предсідник радник Уранович, а як востантє радник Дисевич і Свистун, після наради і одностайної ухвали систував вердикт суддів присяжних, а тимсамим справа буде поновно переведена в трані на новій каденції.

Лава присяжних складалася переважно з інтелігентного міського елемента, в склад якого не входила ні один українець.

Обвинувачував прок. Шафран, боронили: адвокати Бемко і Гросман.

Друга справа тревала один день. Трибунал, у склад якого входили: реди. Дисевич як предсідник, радники Горнік і Свистун, після заперечення більшістю голосів лавою присяжних питання щодо вини обвинувачених видав уальняючий присуд. — Прокуратор не зголосив касациї. Обвинувачував прок. Шафран, боронили: д-р Західний і д-р Бемко.

Дописи.

СНЯТИН. (Як снятинський бурмістр Немчевський підготовляє ґрунт під угоду поляків з українцями). Три роки тому зробив бурмістр Немчевський з українцями і жидми угоду щодо складу громадської ради. Зробив тоді угоду не з миролюбности, а — як тепер виявилось — тому, що тоді його кандидатура на бурмістра була дуже непевна. Тепер-же, як має підтримку теперішнього, без власної волі, старости, Немчевський сам лопить цю угоду, не маючи до цього ніякої справедливої причини ні з боку українців ні жидів-сіоністів. І так: насамперед перевів шє в січні в нечуваний і ніде не практикований спосіб вильосування половини радних, а жертвою цього вильосування впадо 10 радних українців і 8 радних жидів. Пізніше уложив тенденційно списки виборців, а тепер уже цілий місяць заходиться розбити солідарність українського снятинського населення — напхати виборців. Досі робив це при помочі платних індивідуів, здібних до всякого способу агітації. А тепер, коли всі його заходи розбити — розбудженням апетитів амбітних одиинш — українських виборців на групки, не вдалися, став сам заходити аж до домів кандидатів, лакомих на крісла радних. Як і не не помогло, то пішов аж до дому сель-робів і їх старається висунути проти солідарного українського мішанства. Та є надія, що й сель-роби, творячи в громадї зрештою маленький гурток, не дадуться обдурити хитрому і несласному бурмістру Немчевському і не причиняться своїм сепаратним від загалу українців-виборців виступом до ослаблення становища і впливу українського населення в громадї. Якби сель-роби дали обдуритися Немчевському, пішли на його вудку і зломали за недостатності обітничі людини, яка ними гордує і їх за ніщо не має, одностайний український фронт у справі громадських виборів, то повинні знати, що тим вичеркнули би себе зовсім із числа українського громадянства у Снятині.

Ціни набілу у Львові.

„Маслосою“ платив кооперативам дня 25. березня 1931 року: масло експортне — літрове ціна 4.50 зоз., за кіло; вітра модова 28—29 сев.; дєтерона сєтани 1.40 зоз., копа сєп 2.30 зоз.

ОГОЛОШЕННЯ

Театри.

Великий Міський Театр:
Четвер, 26. березня, година 7-30 веч.
"Оповідання Гофмана".
П'ятниця, 27. березня, година 7-30 веч.
"Вікторія і її гузар", оперетка Абрамама.
Театр Різноманітностей (в Нар. Домі):
Четвер, 26. березня, година 7-30 веч.
"Як стати багатим і щасливим".
П'ятниця, 27. березня, година 7-30 веч.
"Добра ворожка" Мольєра.
Малий Міський Театр:
Четвер, 26. березня, година 7-30 веч.
"Модне подружжя".
П'ятниця, 27. березня, година 7-30 веч.
"Модне подружжя".

Кіно.

АПЛЬО: Звукова фільма "Жар котання" (Гр. Гарбо).
КАСІНО: Звукова фільма: "Залоза смерті".
КОЛЬОСЕН: "Тайна кімнати ч. 13" і "Пренесла комедія".
ЛЕВ: Звукова фільма "Кінець світа".
МАРУСЕНЬКА: Звукова фільма "Тут говорить Яроші". "Чоловік проти волі". (Яроші, Ордонівна, Мей Боун).
ОАЭА: Звукова фільма "Моя сонічка".
ПАЛАС: Звукова фільма "Синій метеор" (Еміль Янінгс, Марлена Дітріх).
ПАН: "Шехерезада".
ПАСЯЖ: "У степах Арізони". "Поліцейський Тагес".
ПРОМІНЬ: "Архизолод з Дамаску".
ФАТАМОРГНА: "Сон про кохання". "Краса життя".
ХИМЕРЯ: "Нове життя" (Шільдкравт).
Бобусь подорожує".
СТИЛЕВ: "Жовтий паспорт" і "Гарольд Лойд".
УПІХА: "Мертвий крик" (Джез Годьт), "У воріт смерті" (Бенкрофт).

Програма радіо.

Четвер 26. III. 1931.

Варшава (1411,8) 17-45 Концерт. Гельсінфорс (221,4) 19-00 Концерт. Лондон (356,3) 15-00 Легкий концерт. Берлін (419) 16-30 Вера Виноградова грає свої композиції. Рим (441,2) 17-00 Концерт. Прага (486,2) 16-30 Музика. Відень (516,3) 12-00 Капела Гайгера. Харків (937,3) 15-00 Концерт. Ленінград (1000) 14-30 Музика для дітей.
П'ятниця 27. III. 1931.
Варшава (1411,8) 17-45 Духа оркестра. Гельсінфорс (221,4) 18-15 Спів Курт Льюдена. Талін (296,1) 18-30 Концерт. Берлін (419) 21-00 Оперона музика. Рим (441,2) 17-00 Концерт. Прага (486,2) 21-00 Година Мусоргського. Відень (516,3) 15-25 Капела Сільвінга. Харків (937,3) 15-00 Оперона музика. Ленінград (1000) 16-30 Музичні новини.

ОПОВІСТКИ

За оголошення редакція не відповідає

Загальний Збір Народної Гостиниці, коопер. стов. з обмеж. поручкою. Львів, відбудеться дня 25. квітня 1931 р. (субота) в 5 год. пополудні в сазі стоварищення, вул. Костюшка ч. 1. Порядок нарад: 1) Відкриття Загального Збору. 2) Відчитання протоколу з попереднього Загального Збору. 3) Звіт Дирекції з діяльності стоварищення й завершення бізнесу з ліквідації Надзірної Ради на розділ чистого зиску за 1930 р. 4) Звіт Контрольної Комісії. 5) Вибір нових членів Надзірної Ради на місце вступивших. 6) Вибір трьох членів Контрольної Комісії. — Рішення Збору є обов'язковими незалежно від числа присутніх членів-учасників. Рахунки й бізнес до передачі членам виконані в доміні стоварищення протягом 14 днів перед Загальним Збором. — Роман Сошовський, предсідник, д-р Ярослав Олесницький, секретар. 1708

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

ЗОЛОТО, БРИЛІАНТИ, СРІБЛО — опікує безплатно і купує по високій ціні Домбровські і Розважівські, Львів, Академічна ч. 2. Фабричний склад годинників. — Довголітня гарантія. — 1447 7-2

ІРАНКОВІ МАТЕРІАЛИ, індустріальні новочасні варіанти. Ціни дельційно знижені. — ВАНК — п. Марійська 5, 1. пов. 1705 1-6

КОНЦИПІЕНТА рутинного, соціального, до самостійного ведення канцелярії негайно пошукує адвокат Д-р Жоліриччук, Броди. 1703 2-3

Ширіть
наш часопис!Магазин жіночої і мужеської конфекції
ФИЛИПА СТЕРНБАХА

у Львові, пл. Смольки, ч. 4. Тел. 38-72.

поручає на теперішній сезон: краєві та чужинні матеріали по безконкурентних цінах на догідних умовах сплати. 4-15

Корисна передсвяткова нагода!

На надходячий весняний і літній сезон поручає з нагоди відкриття нового магазину мужеських і діточих убрань при вул. Казимирівській ч. 14 а, **найновіші мужеські і діточі вбрання у величезнім виборі** по рекламних цінах.

АДОЛЬФ БАРАХ, Казимирівська 14 а

1692 2-3

РУТИНОВАНОГО КОНЦИПІЕНТА, спосібного самостійно вести адвокатську канцелярію пошукую від 15 квітня н.р. Адвокат Д-р Мудренський Дмитро, Чесанів (Cieszanów). 1694 5-5

ЯЙЦЯ жовтих орвінгтонів 60 сот. і качок пекінів 75 сот. за штуку продає Стефанія Бордун, Брахівка п. Соколішка к. Ожидова. 1714 2-2

ПОТРІБНИЙ для мого знайомого інструктор-математик зараз Помірковані умови надіслати зі згодошенням на адресу: д-р Володимир Свідерський, Білий Камінь ад Золочів. 1719

НА ПРОДАЖ 900 квад. сажнів городу, який надається під будову в Перемішлі біля центру міста. — Близькі інформації дасть канцелярія адвоката С. Навроцького, Перемішль, вул. Костюшка ч. 5. 1717 1-3

ФОРТЕП'ЯН добрий випозичу або продам. — Ганак, Підсудського 21. перший поверх. 1725 1-3

ШМИГЕЛЬ ГРИГОРІЙ, ур. 22. II. 1906 уважніше згублену військову книжечку Ч. 3423. — ПКВ Бережани. 1723 1-3

АДВОКАТ на провінції пошукує негайно конципієнта на короткий час — Згодошення до Адміністрації "Діла" під "Негайно". 1718 1-2

ГОДИННИК ВАШІ буде найліпше направлений у найбільшій годинничарській роботі Івана Зельтенрайха Львів, пл. Марійська ч. 5. — З провінції просимо репаратії прислати поштою. — Старомодні жіночі годинники переробляємо на ручні. 1538

УПРЯЖ, сідла, виробляє і направляє найкраще, робітня Барера, Пасаж Гаусмана. 1635 5-2

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

Д-р ЕВГЕН ДУРДЕЛЛО

бувши лікар заграничних клінік, спеціаліст шкірних, венеричних і сексуальних недуг (прозова немія) та лікарської косметики ординує в шкірних недугах і т. д. від год. 8^{1/2}—10, 14—16, в косметичній від 10—11 і 16—18 в неділі і свята від 10—11. Гірське сонце. Вапофор. Діатермія. Криотерапія. Сепараткові жадані. **Львів, вул. Сикстуська ч. 22, III. п.** (біля Нар. Гостиниці). Ввіда до вжитку. Телефон 38-90.

Спеціаліст недуг легень, серця і жовудка

Д-р Фелікс Ган

Львів, Листопада 30.

1206 Пересвітлення Рентгеном.

Д-р Михайло Тимчук

лікар заграничних клінік — спеціаліст внутрішніх недуг і фізіолог

тепер у ТЛУСТІМ, пов. Заліщики, лічить сухоти (початкові і в найвищому степені розвою) та переводить щиплення проти сухіт у новородків, — дітей і дозрілих. 1712 17-2

ЛЯМПИ електричні, новочасні,

також на підставі рисунку виконує

Фабрика ламп і металевих виробів
GALWANJA АДОЛЬФА ГАЛЬПЕРНА

Львів, вул. Жулінського 11 а. Тел. 20-54.

Великий вибір на складі. Догідні умови. 1671 4-15

ПРАВДИВІ ПРИРОДНІ ВИНА

найліпшої якості по дуже
приступних цінах

поручає на свята

Гуртівна Торгівля Вин

1716 фірми: 2-2

„WINIMPORT“

Львів, Кранівська 7. Тел. 73 60.

Подяка.

Ширю подяку складаю всім тим, що численною участю у похоронах віддали останню послугу незабутньому мому мужеві Василю Білецькому. Дякую також Хв. Товариствам: "Рідна Школа", "Промісвіт" і "Відродження" за надрукування посмертних відомств, за вислови спочуття і прощальні промови над могилою Покійного. Від Тов. Промісвіт прощав Покійного Д-р І. Брик, від "Рідної Школи" Вп. П. Струтинський, від Т. "Відродження" проф. Каменський. Ширю дякую, незнайомі мені з назвиська, бувшому ученикові Покійного за пливучі зі серця слова надмогильного прощання. Впр. О. мітраторі Базюкові, Впр. Духовенству, хоріві Вп. рад. Купчинського, школі ім. Шевченка, школі ім. Б. Грінченка, Вп. Професорам української гімназії і Товариствам Покійного, абітурієнтам в 1878 р. складаю сердечну подяку за участь у похоронах. Всеч. ОО. Новосадіві і Білинському дякую ширю за відправу пахадиди і парастаса над домовиною Покійного. Дякую ширю і тим, що квітами зложеними на домовину, чи то жертвами на добродію ішанували пам'ять Покійного, і тим усім, що особисто або письменно передали вислови спочуття для мого великого горя. Війні сердечно дякую Вп. ПП Мудракам за труди з'явані з похоронами і докази широго спочуття. Вп. Пастро Мудраки старались облекшити мені великий удар долі не як сусіди, а як рідні діти. За такі прислуги нема слів на подяку ані спроби на відплату. Марія Білецька.

Подяка.

За віддання останньої послуги бд. п. Нашому Мужеві і Батькові Антонієві Чеховському, емеритованому управителю 7 кл. державної народної школи в Білім Камені, складають отси широкердечну подяку: Всечеснійшому о. парохові Павлові Олійникові, Вп. П. Д-рові Володимирові Свідерському, оркестрі Товариства "Сокіл" і всім місцевим і замісцевим громадянам та бувшим ученикам Покійного. 1720 Жінка і Сини.

ДЕНТИСТ ЯКІВ НАСС

Львів, вул. Сикстуська ч. 17. II. п.
Телеф. 63-73.

Приймає від 9-13 і 15-18, в неділі і свята за попереднім замовленням. Виконує всі праці, що входять в обсяг н. 1721 почасної дентистичної техніки. 1-10

Подяка.

Зарядженням Божого Провидіння відійшов від нас у Вічність наш Найдорожчий Муж, Батько, Брат і Дідучко бд. п. о. Д-р Спиридон Кархут. Не маючи змоги особисто подякувати всім, що в нашому безмежному горю прийшли нам з поміччю, потіхою, розрадою та спочуттям, чуюмо потребу серця зложити їм на цьому місці нашу найширшу подяку.

В першу чергу просимо Іх Експелецію Високопреосвященного кпр Андрея прийняти вияви нашої широкій подяки за ласкаві слова спочуття, надіслані нам зараз після смерті Покійника. Дякуємо зі широго серця Іх Преосвященству кпр Іванові, що відвідуючи часто Покійника перед смертю, своїми сердечними й приязними словами кріпни недержого на душі та додавав сил у важкому терпінню, що в передодень смерті при недержому зволні ласкаво відправити Службу Богу, а в дні похоронів, не зважаючи на власне занедужання, не дався виручити й у перків відправив сам при домовині св. Літургію та попросив Покійного в Імені Іх Високопреосвященства кпр Андрея і в своєму власному Імені ширими, прощальними словами. — Дякуємо теж зі широго серця Іх Преосвященству кпр Никиті за ласкаві слова потіхи й розради в час недуги Покійника, за відправлення похоронних молитов при домовині, за ласкавий провід в обряді перенесення тілених останків з дому жалоби до перкви та за ласкавий труд і провід у похоронах другого дня з перкви до місця вічного спочинку. — Ширю дякуємо Всесвітлійшій і Високопреподобній Отця Крилошанам: о. мітраторі Базюкові, о. прлатові Пясецькому, о. шамбелянові Янковському та о. крилошан. Ковальському за ласкаву участь у похоронних обрядах і молитвах.

Сердечну подяку складаємо Всесвітлійшому Ректоратові Духовної Семінарії на руки Всесв. о. Ректора Д-ра Й. Сліпого за те, що був ласкав заняти похоронним обрядом у перків св. Духа та дав дозвіл на корпоративне прийняття участі в похоронах усім Питомцям Духовної Семінарії. — Ширю дякуємо Всесвітлійшій Професорам Богословської Академії та всім львівському Духовенству, яке майже без винятку в великому числі зволнило прийняти ласкаву участь у похоронах і віддали останню прислугу Покійникові. Особливо ширю подяку висловлюємо Всесвітлійшому о. вішаторові Д-рові Лабі, який у зворушливих словах попросив Покійного в перків від Ректорату і Професорської Ради Духовної Академії, о. проф. Костельникові, що від львівського Духовенства, — ВП. п. проф. Бабені, що від Академічної гімназії та "Учительської Громади", — богословові п. Думанському, що від студентів Духовної Академії — попросили Покійного при могилі на цвинтарі. — Дякуємо Всеч. о. сов. Лабі, що заоскротив недержому Найсв. Тайнами, а зараз після смерті зволни відправити при Покійникові купці з о. Белеєм пахадиди й приписані молитви. — Дякуємо Світлій Дирекції, Хвальному Учительському Зборові та Молоді Академічної гімназії та П. Філії, що виявили спочуття та участю в похоронах віддали Покійному останню прислугу. — Сердечну подяку складаємо хоріві Питомців Духовної Семінарії на руки ліригента ВП. П. Ульянського, всім Питомцям Студентам Богословської Академії за те, що приймали греміальну участь у похоронах і на власних раменах несли домовину від брами цвинтаря аж до могили.

Ширю дякуємо доброзичливим Сусідам і Своєкам: ВПов. Пастроу Лукницьким, Хойнацьким, Гордицьким, Каліновичам, Полекам і ВП. Паням Крулівським, Клебановій та Гнатюковій, які в долі й недолі, особливо в часі недуги Покійного несли нам поміч, розраду й потіху та старались за всіма облекшити нам удари великого нещастя. Війні дякуємо від широго серця всім Другам Покійного, Його коханий учням, Знайомим, Рідні і всім, всім, що виявили спочуття облекшували наше непомірне горе, а своєю участю в сумнож похоронному обряді звеличили пам'ять Покійника й віддали йому останню послугу.

У Львові дня 25. березня 1931.
Ольга дружина, Неоніла Мечникова дочка, Анна Добромільська сестра, Петро Мечник зять, Люся Мечник внучка.